

Kurul Karar Organı'nın i-SPK 4632 s.kn.17.2 Sayılı Kararı (20.06.2014 tarih ve 19/614 sayılı Kararı)

EMEKLİLİK YATIRIM FONLARINA İLİŞKİN ESASLAR

A) T.C. Hazine Müsteşarlığı ihalelerine katılım, aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemleri ile menkul kıymet alım satımında uyulacak esaslar

Emeklilik yatırım fonlarının T.C. Hazine Müsteşarlığı (Hazine) tarafından yapılan ihalelere katılım, aynı gün valörlü saat 14:00 sonrası tahvil bono işlemleri ve menkul kıymet alım satımında aşağıdaki ilkelere uymaları gerekmektedir.

1. Hazine ihalelerine katılmak isteyen emeklilik yatırım fonlarının İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin (Takasbank) Elektronik Transfer Sistemini kullanarak veya bir aracı kuruluş vasıtasıyla ihaleye katılmaları mümkündür.
2. Hazine ihalesine Takasbank dışında bir aracı kuruluş vasıtasıyla katılmak isteyen emeklilik yatırım fonlarının
  - a. İhaleye katılımı ile ilgili olarak iletilen emrin elektronik ortamda ihale sonuçlanmadan önce Takasbank'a iletilmesi,
  - b. Piyasa yapıcısı olan bankalara tanınan switch ve opsiyon gibi olanakların kullanılması durumunda elektronik ortamda Takasbank'a bildirim yapması zorunludur.
3. Emeklilik yatırım fonlarının aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemlerine ilişkin olarak;
  - a. Aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemlerinin saat 9:30–14:00 arası yapılması esas olmakla birlikte nakit ihtiyacı karşılamak veya nakit fazlasını değerlendirmek için saat 14:00–17:00 arasında aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemleri yapılabilir.
  - b. Belirtilen saatler arasındaki işlemlerin mahiyeti itibariyle olağan piyasa şartları, işlem kuralları ve beklentileri içinde yapılması ve haksız rekabete yol açılmaması konusunda azami özenin gösterilmesi gerekmektedir.
  - c. Emeklilik yatırım fonlarının nakit fazlalarını değerlendirebilecekleri Takasbank Para Piyasasının saat 15:30'a kadar açık olması sebebiyle saat 14:00-17:00 arasında aynı gün valörlü tahvil ve bono işlemi yapmak isteyen emeklilik yatırım fonların, yatırım kararlarının güvenilir gerekçe, belge ve analizlere dayandırılma ilkesi çerçevesinde, işlem yapma gerekçelerini fon kurulu karar defterine kaydetmeleri zorunludur.
4. Emeklilik yatırım fonlarının alım satım işlemlerine ilişkin olarak;
  - a. Herhangi bir alım işlemi için portföy yöneticisinin işlemin büyüklüğü, fiyatı, fonun nakit durumu, nakit akışı, piyasa riski ve likidite riski gibi hususları dikkate alması,
  - b. Herhangi bir satım işlemi için portföy yöneticisinin işlemin büyüklüğü, fiyatı, piyasa riski ve likidite riski gibi hususları dikkate alması,
  - c. Emeklilik yatırım fonlarının genel alım satım stratejilerini fon kurulu kararı ile belirlemeleri,
gerekir.

Ayrıca, emeklilik yatırım fonu içtüzüklerinde yer alan portföy sınırlamalarına gün içerisinde de uyulması genel prensip olup, yatırım stratejisi olarak sürekli alım satım yapmak isteyen emeklilik yatırım fonlarının kamuyu aydınlatma dokümanlarında bu hususa yer vermeleri gerekmektedir.

Bahsedilen ilkeler dışında emeklilik yatırım fonlarının bir günde yaptıkları işlemler için portföy değerine bağlı olarak bir tavan bulunmamaktadır.

B) Fon malvarlığına ilişkin esaslar

Emeklilik yatırım fonlarının malvarlığı her ne surette olursa olsun yapay ve/veya rekabeti bozucu, piyasa fiyat ve oranlarından bariz derecede farklılık gösteren iş ve işlemler yoluyla artırılmaz veya azalması önlenemez. Söz konusu işlemleri önlemeye yönelik tedbir alınmasından kurucu ve yönetici müteselsilen sorumludur.

C) Vadeli işlemlere ilişkin esaslar

C.1) Genel İlkeler:

Borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda ve/veya borsa dışında işlem gören vadeli işlem sözleşmeleri emeklilik yatırım fonlarının portföylerine dahil edilebilir. Şu kadar ki;

Vadeli işlem sözleşmesine konu olacak varlıklar döviz, kıymetli madenler, faiz, finansal göstergeler ve sermaye piyasası araçları ile sınırlı olup, bu varlıklara dayalı vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınacak açık pozisyon miktarının net varlık değerine oranı, yatırım stratejisi bant aralığı uyarınca emeklilik yatırım fonu tarafından bu varlığa yapılacak azami yatırım tutarını belirleyen üst limiti aşamaz.

Borsa dışında taraf olunan vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan açık pozisyon miktarı net varlık değerinin %10'unu geçemez.

Borsa dışında işlem gören vadeli işlem sözleşmelerinde, sözleşmenin karşı tarafı olan kurumun, bulunduğu ülke yetkili otoritelerince denetim ve gözetime tabi finansal bir kurum (banka, aracı kurum v.b.) olması zorunludur.

Borsa dışında taraf olunan vadeli işlem sözleşmelerinin, günlük olarak güvenilir ve doğrulanabilir bir yöntemle değerlemeye tabi tutulması ve bu sözleşmelerin istenildiği an makul değeri üzerinden satılabilir, tasfiye edilebilir veya ters pozisyon alınarak kapatılabilir nitelikte olması gereklidir.

Emeklilik yatırım fonunun, yatırım stratejisinden ve karşılaştırma ölçütünden sapmasına yol açacak vadeli işlem sözleşmeleri hiçbir suretle portföye dahil edilemez.

C.2) Vadeli İşlem Pozisyon Limiti:

- *Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan ve Ek'de yer alan örneğe göre hesaplanan açık pozisyon miktarı, net varlık değerini aşamaz.*
- *Açık pozisyon tutarı hesaplanırken öncelikle her bir sözleşme bazında ters işlemle kapatılmamış pozisyonların sayısı, uzlaşma fiyatı ve sözleşme büyüklüğü dikkate alınır. Açık pozisyonun hesaplanmasında aynı varlığa dayalı fakat farklı vadelerdeki kısa ve uzun pozisyon tutarları da netleştirilir.*
- *Açık pozisyon tutarı hesabına Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasasında yapılan ileri valörlü alım işlemlerinin tutarı da dahildir. Şöyle ki;*
- *Söz konusu tutarın hesaplanmasında ileri valörlü işlemin değerlendirme fiyatı dikkate alınır,*

Bir işgünü valörlü alım işlemleri söz konusu hesaplamada dikkate alınmaz,

İşlem kuralı olarak valörlü işlem gören menkul kıymetler (döviz ödemeli gibi) söz konusu hesaplamada dikkate alınmaz,

Aynı menkul kıymetin aynı valördeki ve farklı valördeki alım satımları netleştirilerek varsa alım tutarının satım tutarını aşan kısmı-net alım tutarı- hesaplamada dikkate alınır.

C.3) Raporlama ve Kamuyu Aydınlatma:

- *Emeklilik yatırım fonları portföylerine dahil edilecek vadeli işlem sözleşmeleri ile ilgili genel ilkelerin (hangi tür vadeli işlem sözleşmelerine taraf olunacağı, sözleşmelere hangi amaçla –korunma amaçlı ya da yatırım amaçlı- taraf olunacağı, sözleşmelere konu varlıkların nasıl belirleneceği, olası riskler, varsa toplam açık pozisyon miktarının net varlık değerine oranı için belirlenen üst limit, borsa dışında taraf olunan vadeli işlem sözleşmelerine ilişkin değerlendirme ilkeleri vs.) fon kurulu*

kararı ile yazılı olarak belirlenmesi ve bu ilkelere sürekli bilgilendirme formunda yer verilmesi gereklidir.

- Portföye alınacak vadeli işlem sözleşmeleri ile ilgili genel risk yönetim prosedürlerinin fon kurulu kararı ile yazılı olarak belirlenmesi gereklidir.
- Vadeli işlem sözleşmelerinin portföye dahil edilmesine ve portföyden çıkarılmasına yönelik olarak yapılan her işlemde; işlemin gerekçesi, tutarı, vadesi, sözleşmeye konu varlık, maruz kalınan açık pozisyon miktarının net varlık değerine oranı, sözleşmeye hangi amaçla –korunma amaçlı ya da yatırım amaçlı- taraf olunduğu, emeklilik yatırım fonunun risk profili açısından bu sözleşmeye taraf olmanın muhtemel sonuçları, borsa dışı bir sözleşmeye taraf olunması halinde kullanılan değerlendirme ilkeleri gibi detaylı bilgiler portföy yöneticisi nezdinde tutulur.

C.4) Değerleme:

- Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle teminat olarak verilen varlıklar portföy tablosundan çıkarılmadan aynı şekilde değerlendirilmeye devam edilmelidir.
- Vadeli işlem sözleşmelerinde değerlendirme günü itibariyle oluşan kar veya zarar portföy tablosunda yer alan teminatlara eklenir ve düşülür.
- Vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle oluşan kar ve zarar teminatlara ilişkilendirileceği için portföy tablosunda vadeli işlem sözleşmelerinin değeri sıfır olarak gösterilir.
- Portföy tablosunda kapatılmamış vadeli işlem sözleşmeleri kısa ve uzun pozisyon başlığı altında gösterilir.

C) Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasasında ileri valörlü olarak işlem gerçekleştirilmesine ilişkin genel kurallar ve değerlendirme esasları

Ç.1) Genel kurallar:

Emeklilik yatırım fonlarınca:

1. Piyasa kuralları çerçevesinde vadeli işlem pozisyon limitini aşmamak kaydıyla ileri valörlü alım ve satım yapılabilir.
2. Herhangi bir şekilde açığa satış sonucunu doğuracak bir ileri valörlü işlemin yapılması mümkün değildir.

Ç.2) Değerleme Esasları

İleri valörlü alınan Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) valör tarihine kadar diğer DİBS'lerin arasına dahil edilmez. İleri valörlü satılan DİBS'ler ise valör tarihine kadar portföy tablosunda kalmaya ve değerlendirilmeye devam eder. İleri valörlü DİBS alım ve satım işlemleri ayrı bir vadeli işlem sözleşmesi olarak değerlendirilir. İşlem tutarları ise valör tarihine kadar takastan alacak veya takasa borç olarak takip edilir.

İleri valörlü sözleşmenin değeri alış ve satış işlemlerinde aynı yöntemle hesaplanırken işlem alış ise pozitif (+), satış ise negatif (-) bir değer olarak portföy tablosuna yansır. Aynı valörde ve aynı nominal değerde hem alış hem de satış yapılmış ise portföy tablosunda her iki işlem aynı değerde fakat alış işlemi pozitif (+) satış işlemi ise negatif (-) olarak gözükecektir. Bu şekilde açtığı pozisyonu ters işlemle kapatmış olan fonlarda bu işlemler portföy değeri üzerinde bir etki yaratmayacaktır.

İleri valörlü işlemlerin değerlemesi ise aşağıdaki formüle göre yapılacaktır:

$$\text{İşlemin Değeri} = \text{Vadesonu Değeri} / (1 + \text{Bileşik Faiz} / 100) \quad (\text{vkg}/365)$$

Vade Sonu Değer : Alım satım yapılan DİBS'in nominal değeri

Bileşik Faiz : Varsa değerlendirme gününde Borsa İstanbul A.Ş. 'de valör tarihi işlemin valör tarihi ile aynı olan işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa değerlendirme gününde Borsa İstanbul A.Ş. 'de aynı gün valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa en son aynı gün valörlü olarak işlem gördüğü gündeki aynı gün valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, bu da yoksa ihraç tarihindeki bileşik faiz oranıdır.

Örneğin:

İşlemin valörü 11.03.2004 ve değerlendirme tarihi 27.02.2004 ise değerlendirme işleminde kullanılacak faiz oranı aşağıdaki öncelik sırasına göre seçilir.

1. 27.02.2004 tarihinde gerçekleşen 11.03.2004 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı

2. 27.02.2004 tarihinde gerçekleşen 27.02.2004 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı

3. 26.02.2004 tarihinde gerçekleşen 26.02.2004 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı

4. 25.02.2004 tarihinde gerçekleşen 25.02.2004 valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı üzerinden hesaplanan faiz oranı

5.....

6. İhraç tarihindeki ağırlıklı ortalama faiz oranı

VKG : İlgili kıymetin itfa tarihi ile valör tarihi arasındaki farktır. Örneğin 27.04.2005 tarihinde itfa olacak bir kıymet için 19.03.2004 tarihi valörlü işlem yapılmış ise VKG=404 olacaktır. Valör tarihi ve itfa tarihi değişmeyeceğinden, valör tarihine kadar yapılan tüm değerlendirme işlemlerinde VKG sayısı da değişmeyecektir.

EK

Değerleme Tarihi 09.08.2005

Hisse Senetleri	Miktar	Değerleme Fiyatı	Piyasa Değeri	
ABC	100.000	15	1.500.000	
DEF	200.000	24	4.800.000	
Toplam			6.300.000	
DİBS	Miktar	Değerleme Fiyatı	Piyasa Değeri	
TRT220206T14	20.000	92	1.840.000	
TRT050706T10	736.000	87	64.032.000	
TRT081106T11	615.000	83	51.045.000	
Toplam			116.917.000	
İleri Valörlü Alışlar	Valör Tarihi	Miktar	Değerleme Fiyatı	Piyasa Değeri
TRT070307T11	10.08.2005	500.000	78	39.000.000
TRT070307T11	15.08.2005	200.000	78,5	15.700.000
TRT050706T10	15.08.2005	100.000	88	8.800.000
Toplam				63.500.000
İleri Valörlü Satışlar	Valör Tarihi	Miktar	Değerleme Fiyatı	Piyasa Değeri
TRT070307T11	15.08.2005	100.000	78,5	7.850.000
TRT050706T10	18.08.2005	300.000	89	26.700.000
TRT081106T11	29.08.2005	500.000	85	42.500.000
Toplam				77.050.000
Fon Portföy Değeri				109.667.000
Nakit				20.000.000
Takas Alacağı				66.000.000
Takas Borcu				55.000.000
Diğer Alacak				1.000.000
Diğer Borç				2.000.000
Fon Toplam Değeri				139.667.000
Kısa Pozisyon	Vade	Pozisyon Sayısı	Uzlaşma Fiyatı	Sözleşme Büyüklüğü
İMKB 30	30.09.2005	3	3.000	300
DİBS 91	31.12.2005	2	5.000	200
Uzun Pozisyon	Vade	Pozisyon Sayısı	Uzlaşma Fiyatı	Sözleşme Büyüklüğü

DİBS 91	30.09.2005	3	4.500	200
DİBS 365	31.12.2005	5	5000	300

Açık Pozisyon Hesabı:

1. İlk olarak ileri valörlü işlemlerden kaynaklanan açık pozisyon tutarı hesaplanır:

- Bir işgünü valörlü işlemler açık pozisyon hesabında dikkate alınmaz ilkesi uyarınca TRT070307T11 tanımlı menkul kıymetin [ileri valörlü alımlar](#) altında yer alan bir işgünü valörlü alışı dikkate alınmaz.
- Aynı menkul aynı valörlü alım satımları netleştirilir, alım tutarının satım tutarını aşan kısmı hesaplamada kullanılır ilkesi uyarınca TRT070307T11 tanımlı menkul kıymetin 15.08.2005 valörlü [alım](#) ve [satımları](#) netleştirilerek 7.850.000 TL açık pozisyon bulunur.
- Aynı menkul kıymetin farklı valörlü alım satımları netleştirilir alım tutarının satım tutarını aşan kısmı hesaplamada kullanılır ilkesi uyarınca TRT050706T10 tanımlı menkul kıymetin 15.08.2005 valörlü [alım](#) ve 18.08.2005 valörlü [satım](#) netleştirilerek 17.900.000 TL açık pozisyon bulunur, alım tutarı satım tutarından az olduğu için söz konusu tutar açık pozisyon hesabına dahil edilmez.
- İleri valörlü satış işlemlerinin açık pozisyon hesabına dahil edilmemesi nedeniyle TRT081106T11 tanımlı menkul kıymetin 29.08.2005 valörlü [satım](#) açık pozisyon hesabına dahil edilmez.
- İleri valörlü işlemlerden kaynaklanan açık pozisyonlar toplanarak (7.850.000) 7.850.000 TL bulunur.

2. Vadeli işlem sözleşmelerinden kaynaklanan açık pozisyon tutarı hesaplanır:

- 30.09.2005 vadeli [BİST 30](#) satış sözleşmesinden kaynaklanan açık pozisyon bulunur (pozisyon sayısı*uzlaşma fiyatı*sözleşme büyüklüğü). $(3*3.000*300=2.700.000 \text{ TL})$
- Aynı varlığa dayanan farklı vadelerdeki kısa ve uzun pozisyonlar netleştirilir ilkesi uyarınca DİBS 91'in [31.12.2005](#) vadeli satış ve [30.09.2005](#) vadeli alım sözleşmeleri netleştirilir. $(3*4.500*200)-(2*5.000*200)=2.700.000-2.000.000=700.000 \text{ TL}$.
- 31.12.2005 vadeli [DİBS 365](#) alım sözleşmesinden kaynaklanan açık pozisyon bulunur. $(5*5.000*300=7.500.000 \text{ TL})$
- Vadeli işlemlerden kaynaklanan açık pozisyonlar toplanarak $(2.700.000+700.000+7.500.000)$ 10.900.000 TL bulunur.

İleri valörlü ve vadeli işlemlerden kaynaklanan açık pozisyonlar toplanarak $(7.850.000+10.900.000)$ 18.750.000 TL bulunur.

D) Borsa dışında taraf olunacak ters repo sözleşmelerine ilişkin esaslar

Emeklilik yatırım fonlarının borsa dışında taraf olacakları ters repo işlemlerinin karşı tarafı olabilmek için yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen derecelendirme notuna sahip olunması gerekmektedir.

Karşı tarafın yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen derecelendirme notuna sahip olma koşulunun değerlendirilmesinde aşağıda yer verilen esaslar dikkate alınır:

1- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda tanımlanan bankaların ve Türkiye'de yerleşik sigorta şirketlerinin garantör olabilmeleri ve Türkiye'de yerleşik mali kuruluşların borsa dışı sözleşmelerin karşı tarafı olabilmeleri için ulusal notlarının, görünümü (Outlook) en az durağan olmak kaydıyla asgari olarak yatırım yapılabilir seviyede olması,

2- Yurtdışında yerleşik kuruluşlar için ise, görünümü (Outlook) en az durağan olmak kaydıyla ülkemizde derecelendirme faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşlarının (issuer rating), ülkemizde kurulu derecelendirme kuruluşlarının ise buna denk notlarının, garantörü olunan fonun ya da taraf olunan sözleşmenin vadesine

uygun olarak uzun ya da kısa vadeli olanın esas alınmasına, derecelendirmeyi yapan kuruluşun notlama sisteminde bu not bazında vade ayrımı yapılmaksızın tek bir notun bulunması durumunda bu notun esas alınması,

- Derecelendirme koşulunun sağlanıp sağlanmadığının değerlendirilmesinde ilgili kuruluşun aldığı en son tarihli derecelendirme notunun esas alınması.

E) Risk yönetim sistemine ilişkin esaslar

Türev araçlara yatırım amacıyla taraf olan emeklilik yatırım fonlarının, türev araçlardan kaynaklanan risklerinin ölçülmesi ve takibi amacıyla, asgari unsurları aşağıda belirtilen risk yönetim sistemini oluşturmaları zorunludur.

a. Risk yönetim sistemi, emeklilik yatırım fonunun türev araç yatırım stratejisine, kullanılan türev araçların karmaşıklık ve risk düzeyine uygun olarak oluşturulmalı ve fonun iç kontrol sistemi ile bütünlük arz etmelidir. Risk yönetim sistemi, temel olarak, emeklilik yatırım fonunun risk profiline uygun risk yönetim tekniklerinin kullanılması suretiyle, emeklilik yatırım fonunun maruz kaldığı risklerin düzenli bir şekilde tespitini, ölçümünü ve kontrolünü içermelidir. Risk yönetim sisteminin oluşturulmasında aşağıdaki Tablo'nun içeriği rehber olarak kullanılmalıdır.

Fon Stratejisinin Kompleksliği/Risk Düzeyi	Türev Araç Kullanım Amacı (Örnek)	Kullanılan Araçlar (Örnek)	Belirlenebilecek Risk Yönetim Süreci
Düşük seviyede	Kur riskinden korunma amacı	Döviz dayalı future sözleşmeleri	Pozisyon riskinin azaltılması yönündeki stratejinin uygulanırılığının sürekli olarak izlenmesi.
Orta seviyede	Anaparanın korunması ve piyasa getirisine bağlı belirli bir getiri taahhüdü	Ters Repo + OTC Opsiyon sözleşmeleri	Portföyün vadesine uygun bir dönem için yapılacak tarihsel simülasyonlar ve senaryo analizleri.
Yüksek seviyede	Spekülatif, yatırım amaçlı, yüksek getiri	Borsada işlem gören opsiyonlar, OTC opsiyonlar (örn. egzotik, opsiyonlar), future sözleşmeleri	Riske Maruz Değer (RMD) tabanlı bir risk ölçüm modeli ve stres testleri.

b. Risk yönetim sisteminin genel işleyişi ve gözetimi ile borsa dışından alınan türev araçların değerlendirilmesine ilişkin prosedürler yazılı hale getirilmeli ve fon kurulu tarafından karara bağlanmalıdır.

c. Emeklilik yatırım fonu portföyündeki türev araçlar nedeniyle maruz kalınan riskler tanımlanmalı, risk tanımlamaları düzenli olarak gözden geçirilip güncellenmeli ve bu risklere ilişkin bilgiye emeklilik yatırım fonu izahnamelerinde yer verilmelidir.

F) Fon giderlerine ilişkin uygulama esasları

Emeklilik yatırım fonlarının giderlerinin kurucular tarafından karşılanmasına ilişkin olarak aşağıda yer verilen uygulama esaslarına uyulması zorunludur.

a) Emeklilik yatırım fonlarının giderlerinde karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla emeklilik yatırım fonlarına ilişkin tüm giderlerin (kurucular tarafından karşılananlar dahil) fon muhasebe sistemine aktarılması,

b) Emeklilik yatırım fonu giderlerinin kurucu tarafından karşılandığı durumlarda, bu giderlerin hesap işletim giderleri, komisyon gibi muhtelif adlar altında dolaylı olarak katılımcılara yansıtılmaması,

c) Emeklilik yatırım fonlarının performans sunuş raporlarında, alım satıma esas olan fon fiyatına göre hesaplanan fon getirilerine ek olarak, brüt fon getirilerine (toplam giderlerden kurucu tarafından karşılanan giderler düşülerek bulunan brüt fon getirileri) ekteki örnek hesaplama esas alınarak yer verilmesi,

d) Emeklilik yatırım fonlarının sürekli bilgilendirme formlarında ve Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda fon işletim giderinin kurucu ile portföy yöneticisi arasındaki paylaşım oranlarına yer verilmesi gerekmektedir.

EKİ:

Örnek Tablo

	ABC Emeklilik Yatırım Fonu	XYZ Emeklilik Yatırım Fonu
Net Basit Getiri (Dönem sonu birim fiyat - Dönem başı birim fiyat) / Dönem başı birim fiyat)	% 14,00	% 15,22
Gerçekleşen Fon Toplam Giderleri Oranı	% 2,50 (*)	% 2,28 (*)
Azami Toplam Gider Oranı	% 2,28	% 2,28
Kurucu Tarafından Karşılanan Giderlerin Oranı	% 0,22 (**)	% 1,00 (***)
Net Gider Oranı (Gerçekleşen fon toplam gider oranı - Dönem içinde kurucu tarafından karşılanan fon giderlerinin toplamının oranı)	% 2,50	% 1,28
Brüt Getiri	% 16,50	% 16,50

(*) Her iki örnekte de kurucu tarafından karşılananlar da dahil olmak üzere, tüm fon giderleri fon muhasebesine yansıtılarak hesaplanmıştır.

(**) Azami toplam gider oranının aşılması nedeniyle kurucu tarafından dönem sonunu takip eden 5 iş günü içinde fona iade edilen giderlerin oranını ifade etmektedir. Bu sebeple, karşılanan bu giderler fonun ilgili döneme ilişkin net giderlerinin hesaplanmasına dahil edilmemektedir. Bu örnekte, kurucu tarafından karşılanan fon giderleri için dönem içinde fon muhasebesinde kurucudan herhangi bir alacak kaydı oluşturulmadığı varsayılmıştır. Oluşturulması halinde ise XYZ Emeklilik Yatırım Fonu için yapılan hesaplama örneği uygulanır.

(***) Azami fon toplam gider oranı aşılmamasına rağmen, dönem içinde kurucu tarafından karşılanmış fon giderlerini ifade etmektedir. Bu sebeple, karşılanan bu giderler fonun ilgili döneme ilişkin net giderlerinin hesaplanmasına dahil edilmiştir. Bu örnekte, kurucu tarafından karşılanan fon giderleri için dönem içinde fon muhasebesinde kurucudan alacak kaydı oluşturulduğu varsayılmıştır.

G) Katılma payı alım satımına ilişkin esaslar

Emeklilik yatırım fonları için, gerçekleşen pay alım satım talimatlarının; net varlık değer tablosu ve tedavüldeki pay sayısı ile; ileri fiyat uygulanan emeklilik yatırım fonlarında talimatın verilmesini takip eden ilk iş gününde (T+1), geri fiyat uygulanan emeklilik yatırım fonlarında ise talimatın verildiği gün (T) ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

H) Nemalandırmaya ilişkin esaslar

a) Katılma payı alım satım emirleri, emrin verilmesini takip eden ilk hesaplamada bulunacak pay fiyatı üzerinden yerine getirilen fonlarda (ileri fiyatlı yapılan fonlar), fon katılma payı alım talimatı karşılığında tahsil edilen bedelin nemalandırılması esastır.

b) Faizsiz yatırım araçlarına yönelik tercihte bulunan yatırımcılara satılacak fonlar tarafından fon katılma payı alım talimatı karşılığında yatırımcılardan tahsil edilen tutarlar nemalandırılmaz. Bununla birlikte, yatırımcılardan tahsil edilen söz konusu tutarların nemalandırılabilceği faizsiz yatırım araçlarının mevcut olması halinde ve Kurulca uygun görölmesi kaydıyla nemalandırma yapılabilir.

c) Fonlar tarafından, operasyonel altyapının elverişli olması halinde, yatırımcının talebi üzerine ve yazılı talimatının alınması kaydıyla, katılma payı alım talimatı karşılığında tahsil edilen bedelin nemalandırılmaması mümkündür.

d) Fon izahnamesinde ve tanıtım formunda nemalandırma esaslarına yer verilir.